

[*The paragraph indentations of this transcription correspond to the indentation used in the original Norwegian manuscript. Irregular spellings are transcribed as written.]

[*The pages of the original diary are numbered through page 31; I continued numbering the pages, but from p. 32, the numbers are enclosed in parentheses, for example, (32)]

2.

9. april 1940.

Kl. 0020 vaknar eg av flysirena og skynar straks at det er tyske fly, og at tyskarane har gått til angrep på Norge.

Me sit i kjellaren ca. 2 timar. Kl. 0330 går det alarm på nytt, denne gangen varer det ca. 1 time.

Ved frukostbordet får me høyre at der er gått ut mobiliseringsordre og at tyskarane er gått til angrep på Norge. Norske krigsskip har vore i kamp med fienden utanfor Sørlandet og i Oslofjorden.

Eg skal op til eksamen i kjemi, og eg tek på meg mi beste uniform, kvite hanskar, lakkbelte og springstøvler og går på skulen. Medan eg trikkor nedover går det flyalarm igjen og siste stykke nedover til Krigsskulen må eg gå. Møter kadett Krogh, som fortel at Fornebo er blitt bomba, og at eit norsk fly var skote ned der ute.

På Krigsskulen er det møtt op dei ...

3.

... fleste av kadettane (det var berre halvparten some skulde møte til eksamen).

På krigsskulen får me ordre om å vente på nærmare ordre. Sjefen har ikkje høyrte noko frå Generalstaben og kan ikkje løyse op Krigsskulen utan vidare.

Flya går over oss til stadigheit, dei går i ca. 1000 m. høgde og dei store 75 m. *[*text missing right-side margin]* luftvernkanonene kan ikkje skyte på dei fordi dei går for lågt. Kl. 930 har dei fremdeles ikkje høyrte noko frå G. Staben, men skulesjefen gir ordre om at alle mitraljøser som er på Krigsskulen skal monterast op og begynde å skyte på flya so snart dei viste seg. Ammunisjon vart henta frå Akershus og ein ½ time seinare var 6-7 mitraljøser stilte op mot luftmål. Ei stod oppe på skuletaket, to nede i skulegarden og ei oppe på Posthustaket. Dei andre stod i reserve.

4.

Snart skyt dei alle, og det er ei dundring og skratting utan likje.

Me betjenar mitrl. i faste skift på 3 mann og dei som ikkje er ute sit nede i kjellaren, for det er flyalarm uten avbrot.

Frua til skulesjefen reiser frå skulen saman med borna, sjefen er synlig letta. Kl. 1200 vert dei ein pause. Me har framdels ikkje høyrte noko frå G.staben. Skulesjefen besluttar då og reise ut av byen med heile skulen og me får gå heim (ein halvpart om gangen) og hente feltutstyr. Me får ordre om å kome attende til skulen seinast kl. 1430 for me skulde reise til Elverum kl. 1500.

Eg var millom dei fyrste som fekk gå og hente mine saker, og eg trakka avgårde opover til Schultzgt. 7. Oppe i Hegdehaugsveien går det flyalarm på nytt, men me har ...

5.

[scan omits some of the text in the right-side margin]

... ikkje tid å stanse og held fram op. Oppe i Industrigt. høyrer me slik underleg sus som veks til eit hyl, me skynar kva det er, fly som stuper seg ned for å bombe. Me hoppar inn i eit portre og straks etter kjem det 2 kraftige eksplosjonar, utan fleire avbrot når me Studentarhuset (Schultzgt. 7).

På «huset» var alle ute og såg flya, dei var nokså forstyrra å sjå *[missing]* (men det var vel me og kanskje) og flere av dei fenrikane som budde der kom og spurde oss kva dei skulde gjere (dei var i uniform) me kunde ikkje gi dei noko råd, me visste ikkje sjølve kva det skulde vert av oss. Me sa berre at forløbig so var det best å berre kome seg ut av byen snarast råd, so vilde de sidan få vite kva dei skulde gjere. Bratseth og eg kapra ein bil ...

6.

... og var dei fyrste som kom attende til Krigsskulen. Me tok med mitraljøsa frå Krigsskuletaket og la på plass taksteinane. Deretter bar avd. ned ein heil del frå depotet som me pakka i sekkar.

Det kom no fleire og fleire og me fekk tak i 3 store bussar og 3 innelukka varebilar (Ritz-bilar). Sjåførane begynte straks å laste inn ammunisjon og våpen, all mitraljøsene og nokre bombekastarar. Dei siste som kom fortalde at dei hadde møtt tyske soldatar ute i gatene. Tyskarane spurde kvar dei skulde, men dei lest som dei ikkje forstod og fortsette ned på K.skulen. Løytnant Homsen kom sivil. Han budde ute på Drammensveien og han fortalde no at fleire hundrede soldatar (tyske) kom marsjerande innover slik at ...

7.

... at han ikkje kunde gå i uniformø men trakk i sivil. Kl var no ca. 1400, enno var det ein time igjen til me skulde reise. Sjefen var nok bleik, men heldt likevel ei lita orientering for oss og fortalde kva som hadde

gått fyre seg. Tyskarne hadde landsett frå fly disse soldater ute på Fornebu (ca. 400 sa han) og dei var no på marsj innover til byen.

Nokre av flygarane (deriblandt Hagen) reiste allerede kl. 0830 oppover til Kjeller for å få opp so mange fly som mulig. Likeeins vart luftvernartilleriane (nokre) sendt utover til bater rundt ikring i byen. Reidar Godø Tvette?* (festningsartilleristar) reiste ut til Oskarsborg allerede tidleg på fymiddagen.

Kadettsersj. Skau kom og sivil til Krigsskulen ca. kl. 1400 han fortalde at det stod postar ute i byen alle ...

**Er ikkje heilt sikker på navnet.*

8.

... stadar og at tyskarane hadde marsjert op utanfor Nasjonalteatret han hadde set postar på jernbanestasjonen, på festninga utanfor posthuset og fleire andre stader. Posthuset ligg vis a vis Krigsskulen og me venta berre kvart augneblinken at tyskarane skulde vise seg i porten og ta til fange heile Krigsskulen utan me hadde sjangse å forsvare oss. Det var da fleire av kadettane som ba sjefen om at dei kunde klæ seg sivil og lure seg ut av byen enkeltvis. Sjefen svarte då at det var bere å verte tekne til fange som ei avdeling enn å verte hekta ein for ein. Det var ein stor risiko å verte verande samla og i uniform midt i Oslo når alle viktige punkt i byen var besette av tyskarane. Kl. 1430 køyrde bussane inn i skulegarden og me fekk ...

9.

... ordre om å ta med pakning og gevær og gå inn. Me trudde alle at me vilde verte fanga straks me viste oss på gata, eller dei kasta ein handgranat inn i bilen dersom me ikkje stansa. Kl. 1445 var alt og alle innlasta og vaktmeisteren opna skuleporten, og med sjefen i fyrste bilen køyrde me nedover Tollbugt. mot Austbanestasjonen. Alle fikk ordre om å ta av seg lua, gøyme geværet, knappe opp i halsen og gå so turist eller evakueringsaktig ut som mulig. Me sat med hjarta i halsen og venta kvar augneblink å verte stoppa av ein tysk «Gefreiter» som soleis vilde gjere ein god fangst. Me var ca. 70 officerar og Kadettar og dessutan tre varebilar fyllte med våpen og ammunisjon. Men ingen «Gefreiter» viste seg og ...

10.

... me kom lukkelig forbi Austbanestasjonen og rulla utover Trondheimsveien. Her i T.veien stansa me nokre minuttar for å fylle bensin og då fikk me høyre at T.veien var sperra oppe i Gjelleråsen og at me soleis ikkje kunde kome ut av byen på den vanlige måte.

No fikk me og den fyrste skildring frå eit luftvernatteri som hadde vore i kamp med tyske fly. Flya hadde gjort stupbombingar på dei fleire gongar og nokre av soldatane vart drepne, batteriet vart sett ut av funksjon og ein fenrik (trur det var Bentzen) skaut seg då han såg korleis det gjekk. (Han var forlova med ei tysk jente og dei siste orda han sa var: «Eg skal ikkje verte tysk fange.»*)

Det var kadettsersjant Fyrvoldt som fortalde dette, han var ved batteriet, ...

**gjengitt efter hukommelsen.*

11.

... og kom attende til (inn på) Krigsskulen straks før me reiste.

På bygdevegar og andre små vegar køyrde me so sørover til me kom inn på hovudvegen sør ved Kolbotn (eller kanskje det var Klemmetsrud) i heile tida svæva store bombe- og transportfly tett over hovudet på oss, og meir enn ein gong venta me at dei skulle sleppe ned nokre bomber når dei gjorde ein sving burtover bilkolonna vår.

Det gjekk likevel bra og me køyrde sørover gjennom Askim og Mysen. Grunnen til at me køyrde so langt sørover var, forutan at Gjelleråsen var sperra, at flygeplassen på Lillestrømm var besatt og at fleire av hangarane stod i brand so me kunde vente å verte stansa av tyskarne.

Frå Mysen gjekk det so mot nord gjennom Trøgstad og Høland til ...

12.

... Bjørkelangen. Her vart det ein kort rast og me fekk oss ein kopp kaffi og nokre smørbrød. Medan me sat der på eit gjestgiveri og åt heldt Quisling sin tale. Eg og nokre andre sat i andre etasje og fekk ikkje høyre noko av det, men løytnant Holmsen som kom opp til oss seinare fortalde litt av innholdet og at han opfordra serleg officerane til å vere lydige mot han. Holmsen log og sa: «Ja – ja vi skal i alle tilfelle fortsette heilt fram til Elverum.» Vi som ikkje hadde høyrte noko av talen visste ikkje kva me skulde tru, og det var heller ingen som kommenterte noko.

Allerede medan me var i Oslo var mobiliseringsordren kalla attende, men me var fullt klar over at det var tyskarane som stod bak det, ...

13.

... so det var ingen som brydde seg noko om det.

Frå Bjørkelangen gjekk det vidare over Blaker og langs austsida av Glomma til Kongsvinger. Her heldt me rast ein time og so var det å entre bilane att.

Stemninga hadde på fyrste delen av turen vore låg og trykket fordi me heile tida venta å verte stoppa av ei eller annor tilfeldig tysk patrulje eller verte bomba ned av eitt av dei flya som krinsa over oss gong på gong. Men no då me var utanfor fåre frå å verte fanga og «knebla» i fyrste omgong steig humoret ganske betrakteleg, og under lystig song rulla me utor Kongsvinger med Elverum som næste mål.

Her på Kongsvinger møtte me kadett Larsmoen som ikkje nådde attende til Krigsskulen til kl. 3. Han tok ...

14.

... då toget fra Austbanestasjonen og reiste direkte fra til Kongsvinger. Han fortalde at det var fleire tyskarar som reiste med same toget som han. Han reiste i full uniform men var ikkje antasta av tyskarane. Kvar dei gjekk av toget visste han ikkje.

Den 9. april kl. 24 var me soleis på veg til Elverum i bil, og med eit humor som slett ikkje var dårleg. For meg personleg syntes eg at krigen kom som på bestilling, eg skulde nemleg op i kjemi muntleg den dagen, og hadde so visst ikkje stort håp om å gjere det godt.

10 april kl. 0215 kjørte vi gjenem Elverum på vei til Terningmoen. På himmelen sørom ekserserplassen opdaget vi et ildskjær som ikkje var til å ta feil av — det var den ...

15.

... første bondegård som blev krigens offer i Norge.

De som under den siste delen av bilturen hadde sovet våknet op og spurte hvad det var som brant, ingen svarte, men på de alvorlige ansikter skjønnte de at det var vort første møte med krigen.

Bilen stanset med et rykk og vi var framme på Terningmoen kl. 0230, efter nesten 12 timers kjøring. Straks vi steg ut blev vi samlet og sjefen som hadde en kort samtale med K. G. Ruge (vi visste ikke nu at han va utnevnt til Kommanderende General) kom han bort til oss og gav oss følgende orientering: «Fienden er i kamp med egne avdelinger ved Sagstua ca. 3 km syd herfra. Styrkeforhold på begge sider ukjent. Et heldig utfall av den kamp som pågår vil være av betydning for de forhandlinger vår ...

16.

... Regjering fører med tyskerne.» Derefter fikk vi ordre om øieblikkelig å gå i gang med å ladde og mg. magasiner og til å fylle og ladde egne gevær. Vi blev indelt i lag, og en halv time senere var 65 kadetter ferdig å rykke i felten.

Mens vi arbeidet med oppladningen av magasinene fikk vi høre at oberst Ruge var utnevnt til K. G. Mens vi nu stod der ferdig til utrykning kom han bort og hilste på oss. Han var ennå iført sin oberst uniform, og bar et Krag-Jorgensen gevær med påsatt blank bajonett, over skulderen. Med et smil og med en mine som om det var den mest dagligdagse ting av verden, sa han: «Husk nu på gutter at dere er sjefens siste reserve!»

Vi satte oss inn i de busser vi var kommet med, og suste sydover mot Sagstua. Dei første vi møtte da vi ...

17.

... kom frem var kadett Ekoanes, han kom krypende bort til veien og smilte over hele ansiktet. «Jeg kom forsent til bussen og tok derfor toget, jeg kom akkurat tidsnok hit til å være med.» Han hadde påsatt blank bajonett og krabbet op i bilen til oss og vi kjørte enda noen 100 m. fremover veien. Vi steg raskt ut og gikk ned av veien for ikke å bli overrasket av ild.

Troppene blev ordnet og nu begynte en suksesiv fremrykning. En tropp gardister nå i stilling og det var ikke vanskelig å se på dem at de var glade for å få forsterkning. Vi rykket frem på den måte at de to bussene kjørte ca 100 m. fremover veien, og stillet sig på skrå over veien, derefter rykket en tropp til venstre for veien frem i høide med bilene og tilslutt troppene på høire side av veien. For hver sats i fremrykningen grov vi oss ned og ...

18.

... og lå klar med geværet for å dekke nabotroppen vår den rykket frem. Vi ventet hvert øieblikk å støte på tyskerne, men intet hente, ingen tysker viste sig og det det var ikke fritt for at vi var litt skuffet. Til kl. 7 (kanske det var 8, hadde ikke set på kl. på lenge) hadde vi arbeidet oss frem til Midtskogen gård og her fant vi en mengde ammunisjon og hylser, håndgranater, en revolver og en officerslue som tyskerne hadde efterladt. På veiene og i grøftene var der blodspor og det røg enda fra ruinene på den brente gård, så her var tydelige spor. Her stanset vår fremrykning og vi forberedte oss i en forsvarsstilling. Vi grov oss ned, la underlag av ris i bunnen, slepte frem store steinheller som vi grov inn i brystvernet foran stillingene, tilslutt maskerte vi allt sammen med bjerk og grankvister. Troppsjefen (løytnant ...

19.

... Holmsen) la ildplan og gav ild- og flankeringsoppgaver så nå kunde «han» bare komme så skulde han få sin bekomst. Men der kom ingen. — Jeg hadde stilling ytterst på venstre fløy og nu fikk jeg tid å se mig

om, vi skulde få lov å bevege oss litt for å holde varmen, men der skulde hele tiden være besetning ved mg.ene. Vi hadde under hele fremrykningen vadet i snø, stundom til midt på livet, skoene var naturligvis fulle av snø til enhver tid, og jeg var våt til midt på leggen. Nu begynte jeg å undersøke om der var no i ryggsekken. Strømper fantes ikke. Mat var der naturligvis heller ikke, men jeg hadde flere sett godt ullunder som jeg kunde bruke som strømper, dersom jeg foretok en liten «feltmesøkj» forandring. Jeg tok en ullskjorte med lange armer, sprettet dem av med bajonetten og la dem omkring føttene på beste måte. De strømpene jeg hadde på skar jeg lesten av, vred ut ...

20.

... vannet og trog dem utenpå skoene som gamasjer, dessuten spente jeg en strikk omkring ankelen, så nu kunde jeg vade i snøen så meget jeg bare vilde uten der kom noe i skoene.

* Nu når varmen begynte å komme igjen i benene meldte også søvnen sig. Jeg la mig ned i gropen min i snøen; men det var for kaldt til at jeg fikk sove. I stedet gikk jeg bort til mine naboer Ottestad og Ernst Thue som hadde gravet ut en maskingeværgrop, og hvor der nu blev servert de uhyggeligste historier man kunde komme på, det varmet litt; men noen varig varme var det ikke.

Kl. 12 (ca.) fikk vi ordre at vi kunde gå bort på gården (Mitskogen, stuen stod igjen) og vi vilde få kaffi og mat. Vi gikk, halve styrken om gangen, og det var synd å si vi manglet appetitt.

Ut på eftermiddagen (ca 2) blev halve kadettstyrken tatt ut av stillingen ved ...

* Den tyske gesant i Oslo kjørte gjennom våre stillinger ved Midtskogen i blendet bil. Vi lå nede i stilling alle sammen for at han ikke skulde få se noe. Han skulde til Elverum for å forhandle med den Norske Regjering.

21.

... Midtskogen og innlastet i 2 store busser. Tyskerne var trukket sig tilbake og var sansynligvis på vei sørover langs Mjøsa, så det var ikke urimelig vi kunne møte på dem en eller annen plass sørpå.

Vi forberedte oss på all eventualiteter og sat klar med geværet mellem beina eller pistolen i fanget. Ingen ting var å se langs veien, før vi kom sørover til Espa, der møtte vi en flokk forvillede folk som fortalte at tyskerne for ca. en time siden hadde avbeinet flere hundrede mann her på dette stedet. De hadde en mitraljøse foran og en bak, så de hadde fullstendig overtaken, nordmennene var gått i en felle; vi blev om mulig ennu mer forbannet og krigers så hadde vi nu funnet tyskerne vilde det ha gått dem ille. Vi hoppet inn i bilene igjen og kjørte videre sørover for full speed; men vi var ikke kommet langt før vi møtte en bil med ...

22.

... soldater, som fortalte at tyskerne var kommet sig over Minnesund og videre sørover. Vi gjorde holdt og vi gikk i stilling ved gården Nedre Strandløkka, ikke langt fra Strandløkka stasjon. Her gikk vi straks igang med å rekognesere stillingar for mg. Og for mitraljøsene. Heile dag til seint på kveld arbeidde me med å bygge brystvern lage anlegg for mg. og gevær maskering. Ottestad, Thue og eg bygde ei fin mg. stilling midt oppe i jødselhaugen på garden, men me flytte den seinare, for det vart slik stygg lukt av oss.

Vegen sperra me med tre lastebilar som vi fyllte med sand og la dei på tvers av vegen med forstellet nede i grøfta, dessutan fann me ei stor veiskrape som vi la på tvers bak alt sammen. Dessutan laga vi store hinder av piggtråd og batt heile hinderet godt saman med streng. — Den fyrste ...

23.

... som kom sørfrå og som vilde gjennom sperringa, var ei stor svart likvogn; det var den som kørde den tyske flygeattasjéen i Oslo som fall for ei av dei fyrste kulene oppe på Midtskogen. Det fekk me høyre seinare. Flygeattasjéen skulde vise veg for dei som skulde fange Kongen og Regjeringa som oppheldt seg på Elverum.

11. april låg me so i stilling ved Strandløkka. Der begynte å kome mange bilar opover, og me laga ein port i hinderet so dei kunde kome gjennom; men me hadde ein lastebil klar til å «stoppe» att i holet so snart noko mistenkjeleg viste seg.

Me fekk no høyre at ein bataljon norske nøytralitetsvaktssoldatar hadde vore i kamp med fienden ved Eidsvoll, men måtte trekkje seg attende nord om Minnesund. General Hvinden ...

24.

... Haug kørde gjennom sperringa vår ved Strandløkka, men han såg ikkje ut til å vere i serleg godt humør.

Her på Strandløkka fekk me og besøk av kaptein Rognes som var i staben til General Inspektøren (Ruge) og som no var komen i Generalstabten. Det var ein kar det stod respekt av, han var lærar på Krigsskulen, og når han såg at det var kadettar som var her, kom han og slo av ein prat når hadde anledning. Han fortalde oss at eit stort slagskip hadde vorte senka ute i Oslofjorden, 2 større skip på Sørlandet og eitt i Trondheimsfjorden (dei trudde det var Bremen som var senka her, men det viste seg seinare ikkje å vere tilfelle)

Han fortalde at mobiliseringa hadde fått ein stygg knekk ved at Oslo og Trondheim var besette; men elles utover landet gjekk det betre enn dei hadde ...

25.

... venta. Frå Gardemoen dreiv dei og køyrde ut våpen og matriell alt dei orka, og på Vestlandet gjekk mobliseringa etter planen. Han vilde håpe at det Norske folket greidde den prøva som krigen var og so vilde det verte betre tider for alle etterpå, sa han. Videre hadde vi fått lovnad på Britisk og Fransk hjelp so alt skulde nok gå godt, det galt berre om å stanse fienden so lenge at mobliseringa var ferdig, då skulde me begynne å skue «han» sørover, ringe han inne og tilintetgjøre.

Medan kaptein Rognes stod å pratet med oss burte ved sperringa vår, kom den tyske gesant og vilde gjennom sperringa. Han kom attende frå Elverum der det hadde gått dårlig med forhandlingane og skulde no reise sørover til Oslo for å avgi rapport. Kaptein Rognes gjekk burt til bilen; men den tyske gesant var ute av bilen og kom ...

26.

... mot han med framstrakt hand. Rognes «såg» ikkje den framstrekke handa og gjorde berre ein aldri so liten bøy på nakken. Me stod berre og måpte; at Rognes var ein mann med bein i nasa visste me; men at han virkeleg våga å late vere å ta den tyske gesant i handa det var meir enn me hadde venta. Den som var mest forundra av oss alle var den tyske gesant for han stod og rette handa høgare og høgare til han tilslutt mest hadde handa like op under nasen på kapt. Rognes. Han tok då handa med ein liten smil og sa: Jeg vil håpe at det gode forhold som har rådet mellem Norge og Tyskland må få fortsette. Han la serleg trykk på gode. Den tyske gesant gjekk gjennom sperringa utan å sjå hverken til høgre eller vinstre; men då han gjekk forbi ein flokk kadettar såg han undersøkjande og nøye på oss. Me stod ...

27.

... alle med dødsens alvorlege miner og såg på han med hatige augo. Vil vone han huskar dei augo ei stund.

Nokre koner frå nabolaget kom og kokte middag til oss, bettasup, det var fyrste middagen siden krigen begynte. Vidare god var den vel ikkje i vanleg forstand; men den forsvant med uhyggelig fart. Ut etter dagen vart fleire opklaringspatruljer sendt ut. Ei nedetter til Minnesund, for å undersøkje korleis isen på Vorma var og fleire over Mjøsa (på spark) for å undersøkje eitt og anna på andre sida.

Ut på kvelden vart det svært mange bilar som køyrde nordover på vegen langs Mjøsa (Trondhjemsveien). Eg talde op 15-20 på ein time, og ut på natta vart det endå fleire. Ei patrulje vart sendt ut og det viste seg at det var ...

28.

... som køyrde ut ammunisjon og matriell frå Gardermoen, dei hadde greidt å køyre ut mest alt sama, og det vart køyrt opover til Hamar. Seinare på natta (ca. kl. 4) gjekk eg vakt ved sperringa, og då var det sprenginga av bruene begynte. Den timen eg gjekk vakt såg eg alt i eitt eldglimt, mest som lyn eller «verbrestar» som lyste op, og det gjekk lenge før me høyrde lyden. Det var då dei vart sprengde mange av dei bruene på Austlandet som ikkje er opbygde den dag i dag. Kl. 5 vart eg teken til å gå patrulje over til andre sida av Mjøsa. Me skulde bruke «spark», for isen var god og me hadde tre «sparkar» til disposisjon. Eg vart førar for patrulja og dei to som var med var Alex Hagen og Svanø Hafstad. Det me skulde skaffe greide på var kva ...

29.

... dei gjorde på dei som reiste i bil, att og fram på andre sida av Mjøsa. Me hadde fått melding om at der ikkje var norske avdelingar på andre sida, og køyringa frå Gardermoen skulde vere slutt. Utan uheld nådde me andre landet og Svanø Hafstad vart att for å passe «sparkane», kjenningesignal vart avtalt og so luska Alex og eg avgårde. Byga me var i, eller rettare skulde til var Feiring, men det var langt frå stranda og opover til dei fyrste husa. Då me hadde gått ei stund høyrde me tydeleg at det var folk som var ute og sjekk; men det var so myrkt at me kunde ikkje sjå 10 m. fram fyre oss so me kunde ikkje avgjere om det var vener eller fiendar. Me tok ikkje nokon sjangse og gjekk svært varsomt ...

30.

... fram. Det fyrste huset me kom til var tomt, men det opdaga me ikkje før me hadde gått ikring det og banka på vindaugo og dører ei god stund. Til slutt opna eg døra og gjekk inn; men der var ikkje eit menneskje, berre eit gamalt slagur hang og tikka på veggen, det viste at det ikkje var lenge sidan der hadde vore folk. Me heldt fram langs ei rås som gjekk frå husa og opover mot hovudvegen; men det viste seg å vere eit drygt stykke, ca. 2 km. Det neste huset me kom til var der folk i, men berre kvinnfolk og dei var so redde at det var mest uråd å få dei til å late op. Endeleg etter mykje banking fekk me sjå eit ljøs som kom ned troppa frå loftet, det var frua i huset med ...

31.

... alle ungane på rad etter seg. Alle var i nattklæde og so rædde at dei skølv. Me syntest det var leit at me skulde kome slik og skræmme dei op midt på natta; men me måtte få låne telefonen deira for å ringe til folk langs veien, som kanskje kunde gi oss opplysningar om kven det var som reiste langs veien i dei bilane me hadde set. Frua i huset som me etter mykje stræv fekk gjort opmerksom på kva saka galt ringde for oss; men me fekk ikkje svar på spursmålet.

19/12 – 44 (fortsettelse)

Vi gikk videre opover til veien hvor vi ventet en stund uten at noe hente. Da fikk vi se en blå løkt som lyste borte i veien. Den stanset med visse mellomrom og blinket, dette var mistenkelig. Om litt kom den nærmere og jeg gav beskjed ...

(32)

... til Hagen om å være forsiktig og ta vedkommende til fange på givet tegn. Han kom nu nærmere og vi så at han syklet. Da han var 3 m. fra oss sprang vi op og pekte på ham med pistolen og kommanderte hendene op. Det så ut til å være en veldig overraskelse for ham og han begynte å si en hel del ord, usammenhengende og gebrokkent: Jeg har ingen vappen, jeg har bare en knive osv. Han var også så nervøs og rar at det virket mistenkelig, ja han promptet høit av bare forskrekkelse.

Vi tok han med ned til Mjøsa, transporterte ham over til den annen siden og avleverte ham til Lnt. Holmsen som tok foreløbig forhør. Siden blev han sendt til Lillehammer og jeg hørte ikke mere til ham.

(33)

Denne natten forsvandt en av kadettene og vi trodde han var falt gjennom isen. Vi lette efter ham; men fant ham ikke, siden fikk vi høre at han var stukket over til Hvalsmoen og melt seg der. Det var dårlig opførsel til en kadett å være, han hette Granli og var elstemann i 1. kl.

Dagen etter gjekk det alarm og me låg i stilling og venta på fienden en times tid; men han kom ikke og vi hadde en rolig dag til Kaptein Pran (Phran?) hadde nu overkomandoen over oss, men det var visst bare i øieblikket.

De følgende dager hente intet av betydning før lørdag da vi fikk avløsning av et helt kompani. Alle kadetter blev trukket tilbake til Hamar og innkvartert hos sivile. Otterstad og jeg lå hos en jernbanekonduktør. Dette var den første lørdag i krigen ...

(34)

... altså 14 april 1940. Vi gikk omkring i gatene og vi måtte gå to og to sammen. På jernbanestasjonen skrev jeg et lite kort brev hjem.

Søndag 15.4 – 40

Vi utstyres i vårt losji med brød og smør for tre dager, hvorfor vi skriver ut rekvisisjon. Vi får hjelm og undertøi utlevert.

Alt på eftermiddagen rekvireres biler og vi kjører ut med Brandbu som mål. Veien går over den islagte Mjøsa. Før vi kommer til Brandbu blir vi stanset av noen sivile som har set en «mistenkelig mann». Etter å ha undersøkt et hotell hvor han hadde tatt inn, viser det seg at det er en sjømann som har spasersert lang vei med koffert og oppakning for å komme hjem.

Til Brandbu kom vi sent på kveld ca. kl. 23. Etter å ha meldt oss hos ...

(35)

... sjefen (oberst Mork) blev vi anvist kvarter og gikk til køys. Neste dag, 16.4. møtte jeg flere studenter fra Studentarhuset som hadde gått gjennom Nordmarka. (Forøvrig, Telle, Niels Martin Lunde, Per Reiste) Opsetning av avdelinger var i full gang. Major Hertzberg (den eldre) var en av dem som drev og tok ut folk og delte dem op in grupper efter dyktighetsgrad. Han hadde Gud bedre et vanskelig arbeid.

Ut på dagen får jeg troppen utlevert og fra nu av er jeg troppchef i kapt. Rødbergs kompani av Brandbu med 40 raske karer som lystrar mitt minste vink. Me driv litt instruksjon i valg av ildstilling, målobservasjon og målangivelse; men etter ca. 2 timers eksersis er utdannelsen ferdig og vi setter oss i marsj med spisesalen (Brandbu Ungdomshus) som det foreløbige mål.

(36)

Etter et lite raskt måltid (brød og kaffi) får eg ordre av komp.chefen at eg skal marsjere til Røykenvik og holde vakt for å hindre eventuelle luftlandetropper å gå ned på Randsfjorden. En mann: Mons Røykenvik skulle skaffe oss hus og halm til å ligge i. Etter ca. 3 timer mars er me framme og alt går i orden. Mons er ein hyggelig kar som gjer kva han kan for oss. Eg rekognoserar og set straks ut vakter på forskjellige gode utsiktssteder og indeler troppen i vaktskift. Troppen består av foreløbig 3 lag disse er:

1. lag: G. B. Dreyer, lf. (= 'lagfører') stud jur
G. Slettmoen
O. Bukvæld
L. Hovde
P. Flåten

(37)

T. Groven

G. Flatåker
A. Silnes
E. Jørgensen

2. lag: A. Buer
J. Granheim
L. Henrud
J. Gresslien
K. Koppervik
O. Skaugen
R. Jørgensen
O. Engebretsen
T. Torgersen

3. lag: Erik Vibe, lf. stud. Jur.
J. Krestoffersen
P. Paus
L. Haugen
K. Rønning
F. Aasen
J. Haug

(38)

G. Mekren
H. Håkenstad

4. lag: (kom til dagen efter)
Scott Andersen (lf.)
Bjarne Johansen
Georg Fjeld
Alf Sunde
Odd Sunde
Bjarne W. Paulsberg
Finn Singdalsen
Rolf Christiansen
Bjarne Seiersted
Tank Nielsen

Dette var altså 1. tropp av kapt. Rødbergs «tappre» komp.

4. lag kom først til dagen efter. Utdannelsen var svært forskjellig. Noen var «Olavsgutter», noen hadde vært inne for 10-15 år siden og 3-4 var gardister fra de siste år. En var nettop kommet fra ...

(39)

... vinterøvelser og behandlet sitt mg. som en virtuos.

Lagfører i 2. lag, Buer, hadde vært inne for mange år siden i 30 dager, men hans greie og kraftig optreden gjorde ham til selvskreven sjef. Der var heller ingen av de andre herrer i 2. lag som hadde serlig mere militærtjeneste.

17. april

blev vi inspisert av kapt. Rødberg og vi fikk ordre om å rekognosere nye stillinger med front mot syd. Dette kom overraskende, for vi visste ikke om tilbaketrekningen fra Jevnaker.

Utover dagen hente forskjellige små episoder. Bl. annet arresterte vakten (dobbeltpost som kontrollerte trafikken på hovedveien) en ung pike som forsøkte å komme forbi vakten uten å bli sett. Nu blev hun frem- ...

(40)

... stillt for meg og det blev sagt at hun var litt mistenkelig da hun ikke vilde si hvorfor hun forsøkte å lure seg forbi vaktene.

Efter å ha eksaminert henne litt plumpet hun ut med sannheten: «Hu sku te jormora på Brandbu.» Og hennes utseende bar tydelig «preg» av den tilstand hun var i. Hun fikk straks utskrevet passerseddel og gå videre.

På ettermiddag drev vi litt gymnastikk og øvelse i å gå i stilling og forberedelse av en forsvarsstilling. Kunnskapene var sørgelig små, men alle var ivrige og lærenemme, så litt fikk de da lært.

18. april

fikk vi marsjordre, og kl. 7 var alle mann klar og sammen ...

(41)

... med det øvrige kompani som kom fra Brandbu marsjerte vi opover langs med Randsfjorden. Ved en kortere rast holdt kapt. R. en lunken tale; men den blev likevel livlig aplaudert og der blev ropt hurra av soldatene så stemningen var god.

Kommet frem til noen gårder ca. 3 km. nord for Røykenvik skulde vi gå i stilling og forberede denne. Utover ettermiddagen gikk tiden med å lage forsvarsstillingen for hver enkelt skytter. Senere gikk halve styrken til ro et par timer. Kl. ½ 4 blev i plutselig vekket da var det alarm. Det var melt at fienden var på vei opover med 8 tanks og 20 lastebiler fulle av soldater.

I en fart blev en stor veisperring lagt over veien. I mellemtiden var en feltkanon kommet til ...

(42)

... denne var montert på en lastebil. Kapt. Jahren (noen dager senere, major Fahren) førte komando over denne og over de øvrige styrker.

Min tropp hadde venstre fløy av kompaniets front der en liten bygdevei gikk langs skogbrynet. Nu gikk altså alle mann i stilling og lå og ventet på det som måtte komme, vi ventet en time og vi ventet to; men ingen ting hente.

Kadett Bjørstol som var troppchef i 3. trp. (ell. Kanske 4.) hadde tidligere på dagen sent ut halve troppen under sin nestkommanderende; men de var ikke vendt tilbake. Nu kom han selv tilbake uten å ha funnet den og han måtte opgi sin ½ tropp som savnet.

Utover kvelden fikk vi flere og ...

(43)

... flere meldinger om at tyskerne var på vei opover mot våre stillinger. Det var sivile som kom nedenfra som gav beskjed om hvor langt de var kommet.

Situasjonen var meget spent, det var nu blitt nesten helt mørkt og feltkanonen kunde ikke brukes i mørke så den var snart ingen hjelp i. Kapt. Jahren tok det nokså bra, men han var tydelig nervøs. *Verre var det med Rødberg, han fikk litt av et nervøst sammenbrudd, kastet seg op i en bil i det han ropte: tyskerne kommer! Tyskerne kommer og skjøt noen skudd i luften med pistolen og kjørte bort.

Efter en stunds forløp kjørte også feltkanonen bort og Kapt. Jahren likeså uten å gi noen ordre om noen ting. Nu lå vi altså igjen 4 kadetter med hver sin tropp; men ...

*Dette så jeg ikke; men det blev meg fortalt av to av mine medtroppsjefer. Jeg var hos troppen min på venstre fløy.

(44)

... kun to av disse (1. og 2. tropp) hadde et mg. hver, de andre hadde bare geverer og karabiner. Dette var altså den styrke som skulde ta mot 400 t. med 7-8 tanks og artilleri som vi hadde fått melding om.

Der blev nu holdt «krigsråd» av de 4 troppsjefer, og der kom to forslag: 1. (mitt) motstand så lenge som mulig derefter tilbaketrekn. opover langs en bygdevei som endte på et sted som hette Bleiken 2. (Ignasius) tilbaketrekning langs hovedveien langs Ransfjorden nu med en gang uten motstand. Da dette blev funnet å være av liten betydning da stillingene våre ikke var gode. (Svært åpent og oversiktlig

terreng). Veisperringen var heller ikke effektiv, da der var flate gjorder på begge sider. Ignasius var kadettfenrik ...

(45)

... og blev i Rødbergs fravær kp.chef. Forslag 2. blev fulgt og vi begynte straks å marsjere tilbake. Nu fikk vi en melding om at tyskerne holt på å marsjere langs stranden av Randsfjorden for å omgå vår stilling. Dette var muligens ikke riktig; men på oss som så vidt hadde begynt å marsjere virket den slett ikke bra. Vi måtte nu gå frem med den største forsiktighet og vi hadde hele tiden forpatrolje og speidere ute langs sidene. Det var stummende mørkt og vi kunde ikke vite hvem var venn og hvem var fiende. Da vi hadde marsjert 2-3 timer kom en bil imot oss og vi ga karene ordre til å forsvinne i skogen, bare to av oss blev stående på veien for å stanse bilen. Det viste seg å være Kpt. Rødberg; men vi var slett ikke blide på ham fordi han hadde forlatt oss og overlatt oss i en slik ...

(46)

... ubehagelig situasjon: Kl. er nu 0200

19 april —

... og vi er på mars langs Randsfjorden tilbake til egne avdelinger.

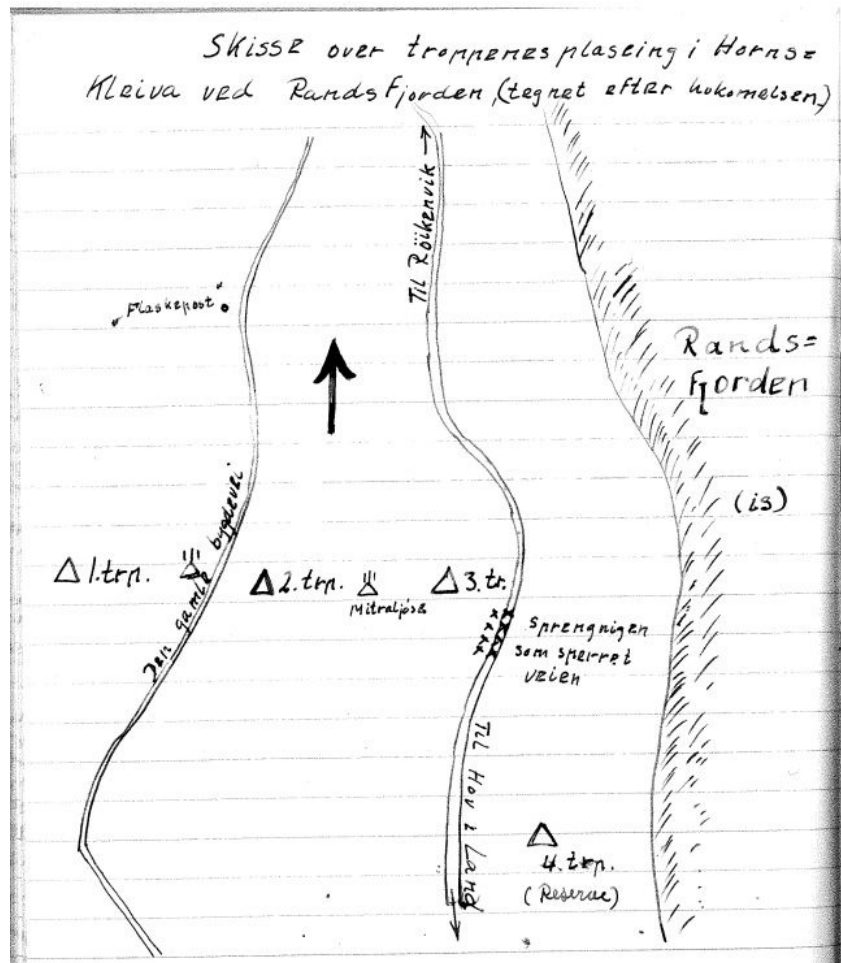
Kapt. Rødberg fortalte at der var forberedt og utbygd gode stillinger i Hornskleiva ved Randsfjorden, og de hadde nu ingen beskjed om at vi kom marsjerende mot disse stillinger. Jeg sendte da en av mine lagførere (Vibe) og en soldat kalt Stomperud ut i forveien og disse sang Gjest Bårdsen så det ljomet. På denne måte kom vi uskadt gjenem de forreste poster og gjenem stillingen. Postene sa de hadde ordre om å skyte og det var bare vår sang som hadde reddet oss.

Nu blev vår tropp, efter en del venting, anvist en liten stue hvor vi kunde få hvile noen ...

(47)

... timer. 38 mann var vi her i denne lille stuen og det var fullt som sild i en tønne. Jeg var så heldig at jeg fikk ligge i stuens eneste seng som jeg delte med en annen. Vi hadde marsjert ca. 15 km. kanskje 20 så vi var trette og falt straks i søvn. 2-3 timer senere ca. kl. 0800 blev vi vekket og måtte straks ut og i stilling. Også denne gang fikk jeg kompaniets venstre fløy som område for min tropp. Dette var en skogsås som gikk bratt opover fra hovedveien. Veien var sprengt inn i fjellet på det sted der stillingene var og det var nesten loddrett op fra vannet til veien og fra veien gikk det 50 m. loddrett fjellvegg. Her var en stor fjellhammer sprengt ut og veien var sperret helt effektivt med veldige stenblokker.

(48)

Skisse over troppernes plassering i Hornsleiva ved Randsfjorden (tegnet etter hukommelsen)

(49)

Foruten de tropper (vårt komp.) som er anmerket på kartet lå der et kompani til. Dette kompani hadde flere mg. (visst nok 6) og dessuten lå der to detasjerte mitraljører. Senere kom en feltkanon, vår gamle kjenning fra kvelden i forveien til. Ytterst på venstre fløy hvor jeg kom lå fra før en styrke på ca. 70 mann under kommando av en gammel løytnant. Han blev nu satt under min kommando og jeg hadde således alle tropper fra den gamle bygdevei og utover til venstre (oppover i åsen). Dette er den største kommando jeg noengang under krigen hadde.

Efter å ha rekognosert litt plaserte jeg lagene i stilling og beholt ett i reserve. Etterpå innspiserte jeg og ved en feiltagelse gav jeg løytnanten en kraftig kjefte fordi ...

(50)

... han snakket om å gå å få seg noe å spise, han hadde ikke spist på mange timer, sa han. Jeg trodde det var en sergjant eller lagfører for slik så han ut ved første øiekast. Det blev til at jeg kort og fyndig ba han holde kjeft og sa at mat var ikke det viktigste nu når fienden kunde ventes hvert øieblikk.

Det gikk heller ikke lenge før vi fikk melding om at han var i anjarsj. Alle mann gikk i stilling og gjorde seg skuddklar. Der var nu alt i alt 8 mg. 2 eller 3 mitraljøser og en feltkanon. Vi forebredte ildåpning for all våpen samtidig (samlet ildåpning) for at det skulde virke så overraskende som mulig. Alle stillinger var godt kamuflert og det så ut til å være godt til rette. Min del av ...

(51)

... fronten var dårlig oversiktelig og mine lags ildopgaver var svært begrenset. Mitt ene mg.lag flyttet jeg over til 2. trp.'s område for at det bedre kunne være med i ildåpningen. Nu hørte vi duren av tanks i det fjerne, vi skulde ikke skyte på tanks, men på infanteri som fulgte. Tanksene kunde ikke komme forbi sperringen så det var ingen fare ved det. Det var merkelig hvordan alle vilde ha et maskingever eller en mitraljøse. Jeg overveiet om jeg skulde ta mitraljøsen fra en soldat for å skyte selv; men han vilde sikkert ha mest lyst å beholde det selv [*the word 'selv' crossed out*] så jeg måtte nøie meg «bare» med et gever. Nu kom 1. tanks frem i veisvingen ca. 400 meter borte, like efter 2. og 3. og derefter to rekker (*words 'to rekker' crossed out*) soldatene på sykklær i to rekker, og sist kom noen lastebiler også med soldater. Vi lot dem ...

(52)

... komme inn på ca. 150 m. og så braket det løs fra alle rør samtidig. Vi så mitraljøse kulene hvordan de pløide op veien under sykkelhjulene. På et øieblikk lå en mengde sykler strødd bortover veien og en og annen tysken lå også still, mens andre forsøkte å kripe seg ned i veigrøften. Den forreste av tanksene var kommet nesten frem til sperringen da der blev kastet en pakke dynamitt med tendanordning på den. Den vendte ikke tilbake. De andre to kjørte nu tilbake bak veisvingen hvor lastebilene var forsvunet i all hast. Her blev de stående og åpnet ild på oss med sine små kanoner, men ilden var dårlig rettet og ingen blev truffet. Vi fortsatte å skyte på de som måtte befinne seg utenfor veien. Vår ild blev ikke besvart, og efter en stunds ...

(53)

... forløp døde den langsomt bort. Men alle våre skarpskyttere lå på vakt og så snart noen viste seg blev han hjemløst av nærgående kuler. Mens vi lå sånn, hoppet plutselig en tysker frem fra krattet hvor han

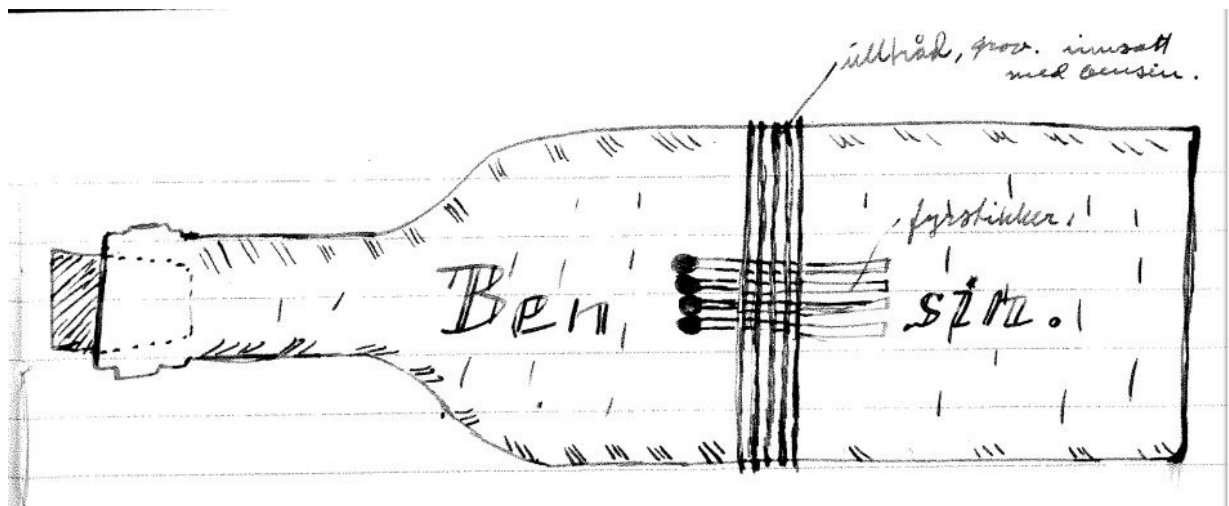
hadde gjemt seg, sprang på sykkelen og syklet tilbake i rasende fart. Kulene slo ned alle steder omkring ham; men han blev ikke truffet.

Fra nu av var det lite å se til tyskerne på en lang stund. Det meste vi hørte var tanksen som duret hele tiden, vi trodde den kjørte tilbake for å forsøke seg fremover langs den gamle bygdevei. Der blev utsatt «flaskeposter» langs denne oppe på det sted hvor den var mest slynget. «Flaskepostene» hadde en farlig jobb og for å forsøke på å være et forbilde for troppen meldte jeg meg også og sto der nesten 3 timer.

(54)

Der kom ingen tanks, men jeg hørte dem hele tiden like i nærheten så de har nok vært der; men ikke kommet så langt at vi kunne «nå i dem». Jeg [*the word "Jeg" crossed out*] Flaskeposten hadde med en bøtte bensinflasker. Bensinflasken var omsurret med ulltråd som var innsatt med bensin. Under ulltråden var innstukket 3-4 fyrstikker. Man tok så flasken i høyre hånd og holdt den klar til kast, når så målet var innen «kastevidde» rev man fyrstikkeskens riveflate mot fyrstikkene hvorpå ulltråden tok fyr. Ved anslag mot tanks'en skulde så flasken splintres, innholdet flyte utover denne, og [*the word 'og' crossed out*] ta fyr og brenne den op. Metoden var meget primitiv; men den skulde ha vært brukt med stort held i Finlandskrigen.

(55)

Da jeg kom tilbake til troppen etter å ha stått ca. 2 timer «flaskepost» kontrollerte jeg enda en gang at alle mann hadde laget seg en brukbar ildstilling med anlegg for geveret. Den blev kledd med granbar og maskert. Jeg opfordret alle mann til å holde seg klar like i nærheten av ildstillingene for vi kunne vente angrep når som helst.

Nu kom min kammerat Gausland også kadett og nu bataljonsassistent, opover for å se på stillingene. Mens vi stod og så bortover i skogen foran mine stillinger (det ...

(56)

... svært korte skuddfelt, ca. 100 m. her) hørte vi noe som beveget seg. Vi la oss rolig ned uten å gjøre støi og gav tegn til de andre om å ligge ned og holde seg rolig. Og nu kommer en tysk soldat vassende fremover i snøen bent mot våre stillinger. Litt efter dukket enda en op bak ham (ca. 30 m. bak) og kom vassende i den dype sne fremover; men nu må den forreste ha opdaget noe for han stanset plutselig op 30 m. fra der vi lå. Vi skjøt begge samtidig og han falt sammen med en gang; men de sekundene inden vi fikk siktet inn på nytt mot speider nr. 2 var nok til at denne kastet seg ned og ålet seg vekk i den dype sne. Vi skjøt efter han noen ganger han kom litt tilsyne over sneen; men han ...

(57)

... kom seg nok vekk uskadd. Efterpå undersøkte vi lommene til den falne tysker; men han hadde intet av betydning. Han lå sammenkrøket på ene siden og gapet og var sansynligvis straks død ved skudd gjenem brystet.

Nu visste vi at det blev meldt bakover til tyskerne at høideryggen op fra den gamle bygdevei var besatt og en kunne vente å bli angrepet når som helst. Jeg gikk en tur nedover til det mg.lag som lå nærmest «gamle veien» og mens jeg var her hørte jeg plutselig en kraftig eksplosjon like bak meg. Det var fort gjort [*words 'Det var fort gjort' crossed out*] Skal hilse å si at vi kom ned på magen i en fart og jeg krøp inn mellem to steiner og nu fulgte 12-15 voldsomme eksplosjoner i rask rekkefølge. Sprengstykkene hvinte gjenem luften med en ...

(58)

... uhyggelig hvinende høi tone. De slo inn i trærne alle steder rundt oss og det drysset ned av bar og grener. Da bombardemanget holdt op gikk jeg straks tilbake til de andre lag høiere oppe for her var det eksplosjonene kom fra. Her møtte meg et lite hyggelig syn, tre-fire mann var såret en av disse dødelig og de fleste andre, bortsett fra de nærmeste var forsvunnet. Lagfører Vibe var også hårdt såret og vi hjalp alle til å få løfte han op og legge ham til rette slik han kunne transporteres. Han var meget livlig og snakket og gestikulerte; men var veldig blek. Han blødde i brystet, i armene og benene var han uten følelse og kunne ikke bevege dem. En menig ved navn Rudolf Jørgensen var dødlig såret. Høire side av ...

59)

... halsen hans var revet op så vi kunne se luftrøret og spiserøret, det sprøitet også ut blod for hvert pulsslag fra noen arterier i nærheten av underkant av mandibula (a. Mandibula?) *[in the parentheses there is a question mark written after a word that has been crossed out]* Halsen var flekket op like til høire øre og videre bakover i nakken. Han var uten bevissthet og det var ingen annen måte å transportere ham på enn å dra han nedover. En soldat og jeg tok tak under armhulene på ham, løftet ham op og dro han som enn sekk, han var helt uten bevissthet og veldig tung. Vi dro ham nedover mot den gamle bygdevei og avleverte ham til en sersjant Gran som befant seg der. Nu vente vi tilbake til åstedet, det luktet blod av meg, en stram litt emmen lukt og jeg var bloet fra skulderen og helt ned til knærne efter et forsøk på å bære ...

(60)

... ham. Blant de øvrige som blev såret var «Stomperud» som hadde fått en streifsplint i bakhodet, han kom seg bort ved egen hjelp. De øvrige var bare mindre skadet. Tilbake på valplassen var nu bare 4 eldre menn, og et helt lag (det som lå nærmest «gamleveien» og ikke var blitt bombardert). De øvrige, løytnanten som jeg hadde skelt ut og min nestkommanderende var alle sammen forsvunnet. De som var igjen plaserte jeg på de viktigste stedene og sente øieblikelig bud om å få forsterkninger. Gausland som kom til stede da vi var optatt med de sårede lovet også å sende oss forsterkning for de som var forsvunnet og da det var gått en stund kom Otterstad med 1½ lag fra 2. tropp som han gikk ...

(61)

... patruliegang ute i flanken for å se efter om vi var omgått. Nu åpnet tyskerne et veritabelt angrep samtidig med at det åpnet den rene tromme-ild mot våre stillinger oppe i åsen. Vi hørte dem komme nede i lien opover mot oss; men vi kunne ennu ikke se dem.

Deres ild var heller ikke velrettet og den gjorde oss ingen skade. Men den var meget voldsom og flere trær blev skåret over av mitraljøsene og muld og stein sprutet rett som det var om ørene på oss. Jeg gikk for å melde at angrepet kom i retning av oss og be om nye forsterkninger. Dette gjorde jeg selv for Otterstad var like i nærheten og jeg sa fra til ham at jeg gikk og at han måtte ha overopsyn. Efter et kvarters forløp kom jeg tilbake — uten forsterkning;

(62)

men med ordre om tilbaketrekning i etapper. Denne ordre blev gitt av Rødberg sa Gausland som selv kom opover til oss for å se til at vi kom oss tilbake. De fire menn som var blitt igjen efter første

bombardemang hadde jeg plasert ytterst på venstre fløy på et meget farlig sted. Det var en fremspringende berghammer med en stor sten. Berghammeren kunde beskytes lett; men der var svært god oversikt og derfor hadde jeg satt dem der. Nu var de altså forsvundet. For —sa de senere — de trodde at vi andre var gått tilbake før uten å gi besked til dem. En stund før vi fikk ordre om å dra oss tilbake kom en soldat fra det laget som lå nærmest veien, heseblesende, og sier at der ...

(63)

... ligger et mg. I ryggen på oss. Vi er ferdig legger han til vi kan bare trekke oss tilbake. Han hadde selv set meget og var villig å vise meg hvor det lå, jeg forsto at han måtte ta feil og fulgte dit han hadde set det. Der var rigtignok et mg.; men det var de 4 mann som lå ytterst på fløyen på berghammeren han hadde set. Han fikk en kraftig omgang kjeft fordi han hadde tullet og jeg forklarte at slike meldinger var serlig godt egnet til å skape panikk.

Tilbaketrekningen foregikk ettappevis med 100 m. i hver ettappe. Vi kom snart tilbake til gamleveien og fra denne og ned på hovedveien. Hele tiden hadde vi våre mg.er i stilling mens vi marsjerte tilbake. Snart kom vi bak den første veisving og vi var reddet.

(64)

Otterstads 1½ lag og mitt ene var de siste som forlot stillingen. Nu marsjerte vi tilbake langs hovedveien og det tok til å mørkne. Da vi hadde marsjert noen km. fant jeg i en veisving noen mann av troppen min, av de som var stukket av. Senere fant jeg flere og før dagen var omme fant jeg alle unntatt de sårede og drepte og en Valdrisgutt ved navn Henrud. Han var helt vill av skrekk efter bombardementet og jeg så han ikke mere, sannsynligvis, er han stukket av hjem til Valdres.

Nu var vi kommet til Fall ved Randsfjorden, her snakket jeg med bataljonssjefen Major Lauvdal og melte av om mine tap. Forsøkte å få med noen for å reise nedover til Hornskeiva igjen for å ...

(65)

... se hvor langt tyskerne var kommet, men det blev bare noen sersjanter som blev med. Vi kørte nedover til ca. 1 km. fra Hornskeiva uten å møte noen, da steg vi ut og gikk et stykke til fots, vi var nedover til siste sving før vi kom til Horskeiva; men så ingen. Det var nu helt mørkt og vi kunde lite utrette da vi ingen automatvåpen hadde. Efter litt rekognosering fant vi ut at vi godt kunde gå i stilling på nytt, ca ½ km. nord for Hornskeiva der terrenget bød på gode forsvarsmuligheter. Men da vi kom tilbake til Fall hadde major Lauvdal bestemt at vi skulde opgi avsnittet og trekke oss videre nordover. Kl. 12 natt blir vi så innkvartert på ungdomshuset i Hov i Land, efter først å ha fått noe å spise på skulehuset ikke så langt derifra. Altså den ...

... 20. april

kl. ½ 3 morgen blev vi vekket med besked om at tyskerne var meldt en ½ mils vei lenger sør i bygden og av den grunn måtte fortrekke nordover. Vi begynte da å marsjere og kl. 0300 var vi kommet i marsj. Om sider gikk tiden og kl. 8 fikk vi kjøre med lastebiler over til Haslevollseter hvor vi stanset for å undersøke om det var mulig å få husrom for oss og kjørte så videre til Mustad gård i Øvre Vardal hvor vi fikk sove på et skulehus til ut på eftermiddagen.